

V Bruseli 8. decembra 2023
(OR. en)

16450/23

RECH 543
COH 96
COMPET 1235

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	8. decembra 2023
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	15118/23
Predmet:	Posilnenie úlohy a vplyvu výskumu a inovácie v procese tvorby politík v Únii – závery Rady (schválené 8. decembra 2023)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o *posilnení úlohy a vplyvu výskumu a inovácie v procese tvorby politík v Únii*, ktoré Rada schválila na svojom 3993. zasadnutí.

ZÁVERY RADY O POSILNENÍ ÚLOHY A VPLYVU VÝSKUMU A INOVÁCIE
V PROCESE TVORBY POLITÍK V ÚNII

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC:

- svoje závery z decembra 2020¹ o novom európskom výskumnom priestore (EVP), v ktorých sa poukazuje na potrebu účinnejšieho využívania potenciálu výskumu a inovácie pre spoločnosť a hospodárstvo a opätovne sa potvrdil cieľ investovať 3 % HDP Únie do výskumu a vývoja. V záujme prioritizácie investícií a reforiem by mohli členské štáty aktualizovať svoje vnútroštátne ciele tak, aby odrážali nové priority Únie a vnútroštátne okolnosti,
- svoje závery o dátových technológiách na zdokonalenie „lepšej právnej regulácie“ z mája 2021², v ktorých sa zdôrazňuje skutočnosť, že spoľahlivý rozhodovací proces založený na overených poznatkoch je kľúčovou požiadavkou na predvídanie potenciálu a rizík vznikajúcich výziev, a potreba spoločného úsilia o posilnenie odolnosti Európy a zabezpečenie lepších politík a nadčasovejšieho, predvídateľnejšieho, konzistentnejšieho a efektívnejšieho regulačného rámca priaznivejšieho pre inovácie,
- svoje závery zo septembra 2021³ o globálnom prístupe k výskumu a inovácii – Európska stratégia medzinárodnej spolupráce v meniacom sa svete, v ktorých sa podčiarkuje, že globálny prístup Únie k výskumu a inovácii sa musí zakladať na zásadách otvorenosti, multilateralizmu založeného na pravidlách, na spoločných hodnotách a prioritách, uľahčení šírenia poznatkov a výmene nápadov, a zdôrazňuje význam začlenenia globálneho prístupu k výskumu a inovácii do vonkajšej činnosti Únie,

¹ 13567/20.

² 9215/21, body 9 a 17.

³ 12073/21.

- svoje závery z novembra 2021⁴ o budúcom riadení európskeho výskumného priestoru, v ktorých sa uznáva, že vzrástlo spoločenské uznanie, ako i očakávania, pokiaľ ide o úlohu a využívanie výskumu a inovácie pri riešení aktuálnych i budúcich spoločenských, environmentálnych a hospodárskych výziev,
- svoje odporúčanie o Pakte pre výskum a inováciu v Európe z novembra 2021⁵, v ktorom sa stanovujú prioritné oblasti spoločných opatrení a spoločný súbor hodnôt a zásad v oblasti výskumu a inovácie v Únii vrátane zásady vytvárania hodnôt a spoločenského a hospodárskeho vplyvu výskumu a inovácie spolu s posilnenými mechanizmami koordinácie a monitorovania politík v EVP,
- svoje závery z októbra 2022⁶ o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 15/2022 „Opatrenia na rozšírenie účasti na programe Horizont 2020 boli dobre navrhnuté, ale udržateľná zmena bude závisieť najmä od úsilia vnútroštátnych orgánov“, v ktorých sa okrem iného berie do úvahy odporúčanie Dvora audítorov usilovať sa o geograficky vyváženejšiu účasť krajín, ktorých sa týka rozširovanie účasti, na rozširujúcich opatreniach, a tiež sa vyzýva Komisia, aby v prípade, ak by sa objavili pretrvávajúce výrazné prejavy nerovnováhy, posúdila potrebu ďalších náležite prispôsobených opatrení a cielených činností zameraných na tvorbu sietí a zároveň zaručila, že finančné prostriedky sa budú aj naďalej prideľovať na základe zásady excelentnosti,
- svoje odporúčanie z decembra 2022⁷ o hlavných zásadách zhodnocovania vedomostí, v ktorom odkazuje na potrebu posilniť štruktúry, procesy a postupy využívania výsledkov výskumu a vedeckých poznatkov pri navrhovaní a vykonávaní verejných politík a pri tvorbe a revízii noriem,

⁴ 14308/21.

⁵ Ú. v. EÚ L 431, 2.12.2021, s. 1 – 9.

⁶ 13426/22.

⁷ Ú. v. EÚ L 317, 9.12.2022, s. 141 – 148.

- svoje závery z decembra 2022⁸ o novom európskom inovačnom programe (NEIA), v ktorých sa zdôrazňuje potreba zlepšiť a konsolidovať inovačné ekosystémy, keďže Európa naďalej zápasí s významnými regionálnymi a vnútroštátnymi rozdielmi, ako aj pretrvávajúcimi rozdielmi v oblasti inovácie, a v ktorých sa takisto zdôrazňuje, že inovačné ekosystémy majú silný regionálny a národný rozmer, ktorý by sa mal v plnej miere zohľadniť pri rozvoji inovačnej politiky,
- svoje závery z marca 2023 o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 23/2022 s názvom Synergie medzi programom Horizont 2020 a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi – ich celý potenciál zostáva nevyužitý⁹, v ktorých sa nabáda k tomu, aby sa v náležitých prípadoch zahrnuli synergie do strategického plánovania, programovania a vykonávania, napríklad do stratégií pre inteligentnú špecializáciu (S3), s cieľom využiť plný potenciál investícií v európskom sektore výskumu a inovácie,
- svoje závery z júna 2022¹⁰ o hodnotení výskumu a vykonávaní otvorenej vedy, v ktorých sa navrhuje, aby sa vývoj systémov hodnotenia výskumu v Európe riadil okrem iného usmerňujúcimi zásadami, a to pri zohľadnení „rôznych kariérnych dráh a všetkých výskumných a inovačných činností vrátane (...) podpory tvorby politiky založenej na dôkazoch“,

⁸ 15602/22.

⁹ 7258/23.

¹⁰ 10126/22.

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti¹¹, v ktorom sa rozsah uplatňovania mechanizmu vzťahuje na oblasti politiky európskeho významu rozdelené do šiestich pilierov, ktorými sú zelená transformácia, digitálna transformácia, inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vrátane hospodárskej súdržnosti, pracovných miest, produktivity, konkurencieschopnosti, výskumu, vývoja a inovácií a dobre fungujúceho vnútorného trhu so silnými MSP, sociálna a územná súdržnosť; zdravie a hospodárska, sociálna a inštitucionálna odolnosť, s cieľom okrem iného zvyšovať pripravenosť na krízy a kapacita reakcie na krízy, a politiky pre budúcu generáciu, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosti,
- oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025¹², ktorá okrem iného zahŕňa politické ciele týkajúce sa odstránenia rodových rozdielov na trhu práce, dosiahnutia rovnakej účasti v rôznych odvetviach a dosiahnutia vyváženého zastúpenia mužov a žien v rozhodovacom procese a politike.

ZDÔRAZŇUJÚC, ŽE:

- ambícia EVP vytvoriť jednotný priestor pre výskum, inováciu a technológie bez hraníc by mala byť základom európskej politiky v oblasti výskumu a inovácie, ako aj navrhovania a vykonávania programov,
- politické opatrenia v oblasti výskumu a inovácie prostredníctvom vhodnej koncepcie svojich činností uľahčujú pozitívny vplyv na spoločnosť, hospodárstvo a životné prostredie a prispievajú k posilňovaniu demokracie a zvyšovaniu odolnosti Únie,
- vedecky podložené procesy tvorby politík môžu zvýšiť kvalitu a posilniť súdržnosť politických iniciatív v rôznych odvetviach a správnych orgánoch,

¹¹ Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75.

¹² 6678/20.

- politické iniciatívy vo všetkých odvetviach v súčasnosti predpokladajú neustálu potrebu inovácie na podporu hospodárskeho rozvoja, ochrany životného prostredia a sociálneho pokroku, čo si vyžaduje silné ekosystémy výskumu a inovácie. Tieto ekosystémy a ich aktéri môžu prispieť k zníženiu súčasných rozdielov v oblasti inovácie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni prostredníctvom nepretržitého vnútroštátneho úsilia a spoločnej orientácie zo strany členských štátov,
- Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bol navrhnutý s cieľom dočasne pomôcť členským štátom zabezpečiť, aby sa európske hospodárstva a spoločnosti stali udržateľnejšími, odolnejšími a lepšie pripravenými na výzvy a príležitosti zelenej a digitálnej transformácie. Posilnením reakcie na cyklické alebo okolnostné udalosti, ako je zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie koronavírusu, a v súlade s príslušnými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny uvedenými v odporúčaní európskeho semestra, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti umožnil niekoľkým členským štátom vypracovať nové politicky motivované investície a reformy založené na dôkazoch, ktoré dopĺňajú iné fondy a nástroje na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ.

I. Veda v procese verejnej politiky v záujme zlepšenia života občanov a posilnenia demokracie

1. PRIPOMÍNA, že Únia má dlhodobú tradíciu využívať vedu a najlepšie dostupné poznatky založené na dôkazoch vo všetkých disciplínach s cieľom podporiť a zlepšiť rozhodovanie, ako aj kvalitu, účinnosť, efektívnosť a vplyv verejných politík (konceptia „veda pre politiku“). Navrhovanie, monitorovanie a hodnotenie politík založených na dôkazoch sa zakladá – okrem iných druhov poznatkov – na procesoch priameho zapojenia vedeckých komunit a/alebo mechanizmoch vedeckého poradenstva pre politické orgány, ktoré im poskytujú podporu pri výkone ich povinností.

Prínos vedy k zlepšeniu tvorby verejnej politiky

2. ZDÔRAZŇUJE, že EVP si na posilnenie konkurencieschopnosti Únie a vykonávania politik Únie s cieľom čeliť globálnym výzvam vyžaduje:
- a. silný ekosystém výskumu a inovácie vo všetkých členských štátoch založený na excelentnosti, ktorým sa ďalej uľahčí získavanie vysokokvalitných vedeckých poznatkov, vykonávanie politik v oblasti otvorenej vedy, ako aj rozvoj technológií a inovácie vrátane sociálnej inovácie s vysokým sociálnym, hospodárskym a environmentálnym vplyvom;
 - b. prosperujúce vedecké a inovačné komunity podporujúce talenty, ktoré sú schopné a odhodlané prispievať k pokroku našich demokratických spoločností, a to napredovaním v plnení vedeckých a technologických cieľov zhora nadol a zdola nahor, dosahovaním hmatateľných výsledkov a zabezpečením toho, aby o nich boli informovaní tvorcovia politik a široká verejnosť;
 - c. zvýšené, koordinované, cielené a synergické financovanie na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni, s cieľom lepšie reagovať na priority a výzvy Únie a členských štátov;
 - d. budovanie kapacít, ktoré môžu prispieť k zlepšeniu excelentnosti a konkurencieschopnosti na vnútroštátnej úrovni a k zníženiu fragmentácie a rozdielov v oblasti výskumu a inovácie medzi členskými štátmi a v rámci nich;
 - e. lepšiu schopnosť zapojiť sa do spolupráce v oblasti výskumu a inovácie s medzinárodnými partnermi a medzi krajinami a globálnymi regiónmi pri súčasnom presadzovaní strategickej autonómie Únie s cieľom chrániť záujmy Únie na celom svete a zároveň zachovať otvorené hospodárstvo.

3. DOMNIEVA SA, že všetky oblasti vedy vrátane spoločenských a humanitných vied by mali – prostredníctvom získavania poznatkov založených na dôkazoch – zohrávať významnejšiu úlohu v procese tvorby politík na účely identifikácie politických výziev, analýzy stavu techniky a navrhovania riešení. Tieto prvky by mohli byť súčasťou zistení zahrnutých v prognostických činnostiach a posúdeniach vplyvu. PRIPOMÍNA, že by sa to malo dosiahnuť v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie, v rámci ktorých sa vedecké dôkazy považujú za základný prvok. Veda by mala byť tiež kľúčovou súčasťou procesu prípravy na politické rozhodnutia, ako aj ich vykonávania, hodnotenia a komunikácie. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zahrnúť najlepšie dostupné vedecké dôkazy do posúdení vplyvu s cieľom podporiť proces politického rozhodovania na účely zvýšenia dôveryhodnosti verejných opatrení a dôvery občanov v ne, ako aj pridanej hodnoty právnych predpisov.
4. ZDÔRAZŇUJE, že vedecké poznatky a vedecké poradenstvo by mali byť spoľahlivé, overiteľné, dôveryhodné, relevantné a transparentné, pričom by mali v plnej miere rešpektovať vedeckú slobodu, integritu a etické zásady s cieľom podporiť tvorbu politík založenú na dôkazoch. PRIPOMÍNA, že veda a poznatky založené na dôkazoch sa zakladajú na prísnom metodickom rámci, hoci existujú metodické obmedzenia a sú predmetom neistôt. NABÁDA na transparentnú a zodpovednú komunikáciu o vedeckých procesoch a šírenie vedeckých dôkazov používaných na informovanie tvorcov politík, ako aj na spoločenskú angažovanosť a procesy účasti občanov v oblasti výskumu a inovácie v súlade s demokratickými hodnotami. UZNÁVA, že je potrebné budovať a rozširovať kapacity pre vedecké politické poradenstvo s cieľom uľahčiť činnosti v rámci zhodnocovania poznatkov na účely tvorby politík.
5. ZDÔRAZŇUJE, že otvorená veda má tiež rozhodujúci význam aj pre tvorcov politík a spoločnosť ako celok, pokiaľ ide o prístup k bezplatným vedeckým poznatkom najvyššej kvality a ich využívanie. Tým sa zvyšuje odolnosť voči dezinformáciám, predchádza sa odporu voči vedomostiam a podporuje sa dôvera verejnosti vo vedu a v tvorbu politík založenú na dôkazoch.

Riadenie v rámci rozhodovania

6. PRIPOMÍNA, že tvorba verejných politík sa zameriava na podporu blahobytu občanov a zahŕňa politické, finančné, hospodárske, environmentálne a sociálne prvky, v súvislosti s ktorými by vedecké poznatky a poradenstvo mali slúžiť ako vstup pre tvorcov politík.
7. ZDÔRAZŇUJE, že interdisciplinárne poznatky založené na dôkazoch, inovačné procesy a vedecké poradenstvo môžu prispieť k cieľom odvetvových politík v rôznych politických rozmeroch. ZDÔRAZŇUJE skutočnosť, že mobilizácia výskumných a inovačných komunit pri podpore prierezového chápania vedeckých poznatkov a ich chápania na všetkých vládnych úrovniach môže slúžiť na odstránenie tradičných prekážok odvetvových politík, podporu medziodvetvového učenia v rámci EÚ a partnerského učenia medzi členskými štátmi a na zlepšenie súdržnosti, relevantnosti a očakávaného vplyvu verejných politík.
8. UZNÁVA, že využívanie poznatkov založených na dôkazoch a vedeckých odporúčaní a prostriedky na ich začlenenie do verejných politík sa v jednotlivých členských štátoch líšia v závislosti od úrovne riadenia, poradenských ekosystémov odvetvových politík a regulovaných administratívnych procesov. BERIE NA VEDOMIE, že sprostredkovatelia, ako napríklad niektoré štruktúry alebo mechanizmy vedeckého poradenstva vrátane skupiny hlavných vedeckých poradcov Európskej komisie a Európskeho fóra vedeckých poradcov, môžu zohrávať úlohu pri spájaní výskumných pracovníkov a tvorcov politík a môžu na účely podpory rozvoja politiky predkladať politické možnosti založené na dôkazoch.

Budúce opatrenia

9. NABÁDA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi:

- a. ďalej rozvíjala koncepciu „veda pre politiku“ a podporovala úlohu vedeckých poznatkov a poznatkov založených na dôkazoch a ich prierezovú integráciu do verejných politík prostredníctvom:
 - i. ďalšieho zvyšovania povedomia spoločností o pridanej hodnote začlenenia vedeckých poznatkov do navrhovania, rozvoja a zavádzania verejných politík a tak aj zvyšovaním dôvery spoločnosti vo vedu a výskum, ako aj dôveru vo výskumných pracovníkov medzi tvorcami politík;
 - ii. ďalšieho vykonávania opatrení na mapovanie existujúcich postupov zhodnocovania poznatkov pri tvorbe politík a vnútroštátnych inštitucionálnych systémov a mechanizmov vedeckého poradenstva;
 - iii. analýzy potrieb orgánov zodpovedných za tvorbu politík, pokiaľ ide o vedecké poznatky a poznatky založené na dôkazoch, ako aj potrieb výskumných pracovníkov a inovátorov, pokiaľ ide o pochopenie procesu tvorby politiky. Tieto potreby možno uspokojiť prostredníctvom príslušných vzdelávacích opatrení vzťahujúcich sa na využívanie vedeckých a akademických odborných znalostí s cieľom vyhodnotiť verejné politiky v reakcii na požiadavky na procesy, mechanizmy a nástroje vedeckého poradenstva na európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Uvedené opatrenia by sa mali zameriavať na podporu využívania vedeckých odporúčaní v rozhodovacích procesoch;
 - iv. vývoja príslušných nástrojov umožňujúcich nepretržité partnerské učenie, podpory výmeny najlepších postupov v rámci koncepcie „veda pre politiku“ na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni Únie, a prostredníctvom podpory medziodvetvovej mobility a opatrení na budovanie kapacít s osobitným dôrazom na ich hmatateľné prínosy pre spoločnosť;
 - v. uznania činností v oblasti „veda pre politiku“ za jeden z prvkov hodnotenia vedeckej kapacity výskumných inštitúcií a kariérneho postupu výskumných pracovníkov a prostredníctvom podpory účasti začínajúcich výskumných pracovníkov na týchto činnostiach;

- vi. poskytovania primeraných stimulov pre výskumných pracovníkov, aby sa zapájali do činností v oblasti „veda pre politiku“ s významným vplyvom;
 - vii. uznávania uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v oblasti „veda pre politiku“, a to aj prostredníctvom podpory kariéry žien vo vede s cieľom prispieť k odstráneniu rozdielov na trhu práce, ako aj v obsahu výskumu, aby sa zabránilo rodovým predsudkom v rámci základne vedeckých poznatkov;
- b) podporovala vytvorenie ekosystému pre oblasť „veda pre politiku“ v záujme podpory a prepojenia vedeckých komunit a komunit zúčastňujúcich sa na tvorbe politík v Únii na základe zásad a hodnôt Paktu pre výskum a inováciu v Európe;
 - c) podporovala spoluprácu sietí príslušných aktérov v rámci Únie, výmenu najlepších postupov a vzájomné učenie a vytvorenie dvojsmerných komunikačných kanálov na obohatenie dialógu medzi vedeckými komunitami a tvorcami verejných politík v rôznych oblastiach politiky vrátane výskumu a inovácie, a podporovala tak aj spoločenskú angažovanosť bez toho, aby boli dotknuté existujúce politické dialógy.
10. VYZÝVA Komisiu, aby podporovala nástroje a činnosti, ktoré oceňujú koncepciu „veda pre politiku“ vrátane jej rozmeru zhodnocovania poznatkov, a aby ďalej rozvíjala nástroje a programy pre medziodvetvové dialógy, odbornú prípravu a mobilitu zamestnancov medzi vedeckými inštitúciami a orgánmi verejnej správy a aby podporovala využívanie nástrojov a programov, ktoré už sú zavedené. Mala by sa uznať a podporiť dôležitá úloha týchto zamestnancov ako sprostredkovateľov a „mostov“ medzi rôznymi štruktúrami.
11. VYZÝVA Komisiu, aby podporovala využívanie Nástroja technickej podpory a nástroja politickej podpory s cieľom podporiť tvorcov verejných politík a posilniť verejné štruktúry pre vedecké poradenstvo.

II. Silnejšia úloha miestnej a regionálnej inovácie v záujme posilnenia konkurencieschopných ekosystémov v oblasti výskumu a inovácie

12. PRIPOMÍNA, že za regionálny rozvoj sú v prvom rade zodpovedné národné a regionálne vlády, ktoré môžu využívať fondy politiky súdržnosti Únie a stratégie pre inteligentnú špecializáciu na zvýšenie interakcie a spolupráce medzi zainteresovanými stranami rôznych inovačných ekosystémov a na zníženie rozdielov. ZDÔRAZŇUJE, že Únia zohráva dôležitú úlohu aj pri podpore medziregionálnej spolupráce a výmeny najlepších postupov za hranicami jednotlivých štátov.
13. ZDÔRAZŇUJE, že rámcový program pre výskum a inováciu by mal – popri iných programoch financovania – naďalej podporovať excelentnosť výskumu vo všetkých členských štátoch. DOMNIEVA sa, že bez toho, aby boli dotknuté rokovania o budúcich programoch EÚ v oblasti výskumu a inovácie, lepšia koordinácia medzi inovačnými ekosystémami a efektívnejšie využívanie všetkých spôsobilostí a zdrojov na európskej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni by zlepšili konkurencieschopnosť a inovačnú výkonnosť Únie.
14. PRIPOMÍNA, že regionálni a miestni aktéri zohrávajú významnú úlohu pri budovaní ekosystémov a stratégií rastu v oblasti výskumu a inovácie, ktoré dokážu konkurovať na globálnej úrovni. Budovanie miestnych kapacít a počiatočné investície do začínajúcich projektov („seed investing“) vytvárajú základy pre úspešný európsky inovačný ekosystém, ktorý umožňuje európsku konkurencieschopnosť.
15. PRIPOMÍNA, že nový EVP by mal byť založený na dôvere a spoločnej zodpovednosti za účasti zainteresovaných strán a občanov a mal by vychádzať zo spoločenskej angažovanosti, z rozmanitosti a zo silných stránok európskych ekosystémov v oblasti výskumu a inovácie. UZNÁVA úsilie Komisie merať výkonnosť vnútroštátnych a regionálnych systémov výskumu a inovácií v Únii prostredníctvom každoročného európskeho prehľadu výsledkov inovácie a dvojročného regionálneho prehľadu výsledkov inovácie, z ktorých vyplýva, že napriek skutočnosti, že väčšina členských štátov EÚ zvýšila svoju výkonnosť, aj naďalej medzi nimi pretrvávajú výrazné rozdiely, pokiaľ ide o inováciu. OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že v celej Európe existuje veľký potenciál na posilnenie výkonnosti jej ekosystémov v oblasti výskumu a inovácie. BERIE NA VEDOMIE potenciál užšej spolupráce a koordinácie v oblasti výskumu a inovácie v rámci EVP medzi európskou, vnútroštátnou a regionálnou úrovňou s cieľom znížiť rozdiely v oblasti výskumu a inovácie v celej Únii.

16. PRIPOMÍNA, že v novom európskom inovačnom programe sa zdôrazňuje výzva, že je potrebné zlepšiť prepojenie medzi európskymi inovačnými ekosystémami. ZDÔRAZŇUJE skutočnosť, že v regionálnom rozmere sa nachádzajú vidiecke a mestské oblasti, ktoré si vyžadujú väčšiu flexibilitu a inkluzívnosť podporných nástrojov, ako aj pokrok vo viacúrovňovej koordinácii politík medzi orgánmi EÚ, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi.
17. BERIE NA VEDOMIE cieľ nového európskeho inovačného programu, ktorým je konsolidácia a prepojenie viacerých a geograficky rozptýlených inovačných ekosystémov v Európe, a BERIE NA VEDOMIE regionálne inovačné údolia a pilotný projekt Partnerstiev pre regionálne inovácie – iniciatívy zamerané na uľahčenie cezhraničnej spolupráce medzi menej a viac inovatívnymi regiónmi s doplňujúcimi stratégiami pre inteligentnú špecializáciu.
18. UZNÁVA, že inovácia sa vzťahuje na rôzne odvetvia a zahŕňa technologickú, ako aj sociálnu inováciu. DOMNIEVA SA, že zameranie nového európskeho inovačného programu na špičkovú technologickú inováciu, talenty a podnikanie je vhodné na upevnenie a rozvoj vedúceho postavenia Únie v oblasti technológií, ako aj jej konkurencieschopnosti a strategickej autonómie, pri súčasnom zachovaní otvoreného hospodárstva. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné podporovať účasť členských štátov a regiónov s rozvíjajúcou sa a miernou inovačnou činnosťou na projektoch špičkových technológií, podporovať **spoluprácu s členskými štátmi a regiónmi s vedúcou a intenzívnou inovačnou činnosťou**, ako aj prepojiť podniky so špičkovou vedou, uľahčiť prístup k financovaniu a prilákať a udržať talenty.

Potreba zlepšiť riadenie vnútroštátnej a regionálnej spolupráce a zosúladenie portfólia politík

19. PRIPOMÍNA úlohu politiky súdržnosti Únie a stratégie pre inteligentnú špecializáciu pri podpore inovácie a konkurencieschopnosti vo všetkých členských štátoch a regiónoch EÚ. ZDÔRAZŇUJE skutočnosť, že iniciatívy na podporu európskych ekosystémov v oblasti výskumu a inovácie a nové iniciatívy, ktoré sa začali s cieľom zaviesť nový európsky inovačný program, by mali byť navrhnuté tak, aby vytvárali synergie s fondmi politiky súdržnosti a fondmi v oblasti výskumu a inovácie, pričom by sa mali zohľadniť vnútroštátne a regionálne zodpovednosti a rôzne legislatívne rámce.

20. ZDÔRAZŇUJE, že úzka výmena a spolupráca medzi menej a vysoko inovatívnymi členskými štátmi a regiónmi EÚ môže účinne prispieť k ďalšiemu rozvoju kapacít v oblasti výskumu a inovácie a k znižovaniu rozdielov medzi nimi. PRIPOMÍNA, že Komisia stimulovala regionálne inovačné ekosystémy prostredníctvom rámca pre inteligentnú špecializáciu, a ODPORÚČA, aby Komisia vyhodnotila vplyv nedávnych iniciatív, ako je regionálny inovačný program Európskeho inovačného a technologického inštitútu, a vytvorila prepojenia medzi rôznymi hlavnými iniciatívami nového európskeho inovačného programu.
21. PODPORUJE globálny prístup EÚ k výskumu a inovácii s cieľom podporiť spoluprácu na zosúladzovaní medzinárodných politík v oblasti výskumu a inovácie s cieľmi udržateľného rozvoja na účely posilnenia medzinárodnej spolupráce európskych inovačných ekosystémov na základe zásad a hodnôt Paktu pre výskum a inováciu v Európe.
22. ZDÔRAZŇUJE, že výskumné infraštruktúry predstavujú základný pilier excelentných ekosystémov v oblasti výskumu a inovácie, priťahujú používateľov z rôznych vedeckých oblastí a uľahčujú spoluprácu a že sa stali multidisciplinárnymi centrami na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktoré umožňujú vzájomné obohacovanie medzi disciplínami, ako sa uvádza vo vyhlásení z Tenerife o globálnom rozmere a udržateľnosti výskumných infraštruktúr.

Budúce opatrenia

23. NALIEHAVO VYZÝVA Komisiu, aby:
- a) využívala konkurencieschopnosť európskych regionálnych inovačných ekosystémov, podporovala ich vplyv v rámci medziregionálnych inteligentných špecializácií a využívala komplementárnosť kapacít v oblasti výskumu a inovácie a venovala pritom pozornosť potrebe dosiahnuť pokrok pri odstraňovaní rozdielov v oblasti inovácie v Európe posilnením vedeckej základne a inovačných ekosystémov vo všetkých krajinách a regiónoch EÚ;
 - b) v spolupráci s členskými štátmi v prípade potreby zaviedla opatrenia na koordináciu iniciatív Únie, vnútroštátnych a regionálnych iniciatív na prilákanie alebo udržanie talentov a na zlepšenie ich kapacít v oblasti výskumu a inovácie;

- c) v spolupráci s členskými štátmi zvýšila koordináciu medzi oblasťou výskumu a inovácie a inými relevantnými politikami, najmä digitálnymi a priemyselnými politikami, s cieľom zamerať sa na excelentnosť a vplyv a podporovať transformačné inovácie a inovačné priemyselné hodnotové reťazce a mobilizovať centrá inovácií;
- d) v spolupráci s členskými štátmi identifikovala a podporovala politiky v oblasti výskumu a inovácie založené na dôkazoch s cieľom zamerať sa na konkrétne vnútroštátne, regionálne a miestne výzvy a potreby a prispieť k strategickým prioritám Únie a vnútroštátnym strategickým prioritám;
- e) v spolupráci s členskými štátmi posilnila spoluprácu medzi Úniou a tretími krajinami v rámci prístupu Tím Európa prostredníctvom osobitných opatrení na podporu medzinárodných ekosystémov v oblasti výskumu a inovácie v rámci stratégie Komisie EU Global Gateway a globálneho prístupu k výskumu a inovácií. A aby posilnila najmä spoluprácu so štátmi Latinskej Ameriky a Karibiku v kontexte samitu hláv štátov a predsedov vlád EÚ – CELAC.

III. Politický vplyv Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na kľúčové ciele politiky Únie v oblasti výskumu a inovácie a EVP

24. ZDÔRAZŇUJE, že reformy a investície v rámci mechanizmu by mali najmä zlepšiť odolnosť, pripravenosť na krízy, adaptačnú kapacitu a potenciál rastu členských štátov, a tým prispieť k strategickej autonómii Únie spolu s otvoreným hospodárstvom a vytvárať európsku pridanú hodnotu, ako aj podporovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Opatrenia v oblasti výskumu a inovácie financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti majú kapacitu prispieť k transformácii európskeho ekosystému v oblasti výskumu a inovácie prostredníctvom:
- a) udržateľných reforiem a súvisiacich verejných investícií na vnútroštátnej úrovni, pričom mnohé členské štáty venujú podstatnú časť svojich investícií a reforiem v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na výskum a inováciu s cieľom dosiahnuť systémový sociálny vplyv a zmeny ako hnaciu silu vedomostnej ekonomiky;

- b) budovania rozmanitého a dobre fungujúceho EVP založeného na excelentnosti, ktorého cieľom je nájsť riešenia na dosiahnutie priorít Únie a vnútroštátnych priorít, ako je napríklad zelená a digitálna transformácia, a riešiť ďalšie významné spoločenské výzvy.
25. ZDÔRAZŇUJE, že vo viacerých prípadoch členské štáty zahrnuli, pokiaľ to bolo možné, do fázy návrhu svojich opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti určité investície s cieľom doplniť, posilniť a vytvoriť synergie vrátane doplnkovosti mechanizmu s inými fondmi Únie a s tradičnými nástrojmi a opatreniami v oblasti výskumu a inovácie, ktoré sa nachádzajú vo vnútroštátnych a v európskych fondoch v oblasti výskumu a inovácie.
26. ZDÔRAZŇUJE, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti sa vyznačuje časovo obmedzenou koncepciou, financovaním a obdobím vykonávania, ako aj pravidlami doplnkovosti a komplementárnosti fondov, ktoré členským štátom umožnili konať v súlade s vnútroštátnymi a európskymi prioritami. ZDÔRAZŇUJE, že nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti umožňuje synergie s ďalšími programami a nástrojmi Únie. PRIPOMÍNA, že synergie medzi programami financovania výskumu a inovácie na úrovni Únie a vnútroštátnej a prípadne regionálnej úrovni stále predstavujú veľkú výzvu, ako aj príležitosť na dosiahnutie cieľa posilniť európsku vedeckú a technologickú základňu. VÍTA úsilie, ktoré Komisia a členské štáty vynakladajú na riešenie pretrvávajúcich výziev a VYZÝVA ich, aby v tejto práci pokračovali.
27. PRIPOMÍNA úlohu, ktorú môžu zohrávať plány obnovy a odolnosti, rámcový program Únie pre výskum a inováciu a nástroje politiky súdržnosti pri podpore nového EVP. UZNÁVA, že vo viacerých prípadoch členské štáty vyčlenili finančné prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na opatrenia v rámci politik v oblasti výskumu a inovácie, ktorými sa môžu podporiť niektoré priority nového EVP, ako sú napríklad:
- a) podpora rodovej rovnosti v oblasti výskumu a inovácie. ZDÔRAZŇUJE, že niektoré členské štáty zahrnuli opatrenia na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, ako sú ďalšie programy na podporu podnikateliiek a ich profesijného rozvoja a na prilákanie talentovaných žien do profesií v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky, ako aj opatrenia na riešenie rodových rozdielov v oblasti výskumu a inovácie;

- b) podpora územnej súdržnosti prostredníctvom výskumu a inovácie. ZDÔRAZŇUJE, že niektoré členské štáty zahrnuli opatrenia na posilnenie vnútroštátnych a regionálnych ekosystémov v oblasti výskumu a inovácie a územnej súdržnosti a na uľahčenie koordinácie a lepších systémov riadenia medzi vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi.

Budúce opatrenia

28. PRIPOMÍNA, že Komisia vykonáva hodnotenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v polovici trvania, ktoré sa predloží do februára 2024. VYZÝVA Komisiu, aby vypracovala samostatnú štúdiu, ktorou sa doplní uvedené hodnotenie a ktorá sa – pri zabezpečení zabránenia akejkoľvek duplicity – zameria na opatrenia v oblasti výskumu a inovácie zahrnuté do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s cieľom podporiť politické vzdelávanie a tiež zohľadní rozdiely v koncepcii medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a inými fondmi Únie, pokiaľ ide o:
- a) prínos k podpore zelenej a digitálnej transformácie a v prípade potreby k zníženiu rozdielov v oblasti výskumu a inovácie na regionálnej a vnútroštátnej úrovni, ako aj k podpore rodovej rovnosti;
 - b) príspevok k posilneniu vnútroštátnych systémov výskumu a inovácie;
 - c) príspevok opatrení, ktoré sa týkajú výskumu a inovácie, národných plánov obnovy a odolnosti k dosahovaniu pokroku v rámci politického programu EVP a nového európskeho inovačného programu;
 - d) rozsah, v akom členské štáty využili synergie medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a inými fondmi Únie v oblasti výskumu a inovácie a odvetvovými politickými opatreniami, v rámci ktorých veda a technológia zohrávajú významnú úlohu, a to pri identifikovaní zavedených nástrojov a mechanizmov a prekážok, ktoré bránili kombinácii rôznych zdrojov, ako aj zdokumentovaní najlepších postupov na uľahčenie vzájomného učenia sa.
29. VYZÝVA Komisiu, aby informovala členské štáty o zisteniach uvedenej štúdie pre budúci vývoj politiky v oblasti výskumu a inovácie na európskej a vnútroštátnej úrovni a o zisteniach hodnotenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v polovici trvania. PRIPOMÍNA, že existujúce nástroje Komisie, ako sú Nástroj technickej podpory a nástroj politickej podpory programu Horizont, môžu pomôcť pri navrhovaní a vykonávaní reforiem.